

بسمه تعالی

سوال‌ها و پاسخ‌های درس سوم، منطق

مفهوم و مصداق

رشته‌ی ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی

تهیه‌کننده: محمدمهدی حاتمی

[دکترای فلسفه]

(دبیر، دبیرستان شهدای انقلاب، ناحیه‌ی ۱، کرمانشاه)

سوال ۱: اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

۱,۱. مفهوم کلی:

پاسخ: ۱,۱. مفهومی است که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را داراست.

۱,۲. مفهوم جزئی:

پاسخ ۱,۲ مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد.

سوال ۲: دور مفاهیم جزئی خط بکشید.

الله مولود کعبه درخت درخت سرو

کتاب این کتاب پسر احمد مریخ

اسب رخس رود تالاب گاماسیاب

پاسخ سوال ۲: الله، این کتاب، مریخ، تالاب گاماسیاب.

سوال ۳: دور مفاهیم کلی خط بکشید.

عدد میدان آزادی کرمانشاه جبرئیل خلیج فارس

ابن سینا گل نرگس حافظ قرآن خیابان

خوشه‌ی پروین این کلاس اسب چشم

پاسخ سوال ۳: عدد، گل نرگس، حافظ قرآن، خیابان، اسب، چشم.

سوال ۴: از طریق رسم خط، ستون الف را به ستون ب ربط دهید.

ستون الف	ستون ب
تساوی	رابطه‌ی میان دایره‌ی مصادیق آن دو مفهوم، دو دایره‌ی ناسازگار است.
تباین	رابطه‌ی میان دایره‌ی مصادیق آن دو مفهوم، دو دایره است که یکدیگر را قطع می‌کنند.
عموم و خصوص مطلق	رابطه‌ی میان دایره‌ی مصادیق آن دو مفهوم، دو دایره‌ی منطبق بر هم است.
عموم و خصوص من وجه	رابطه‌ی میان دایره‌ی مصادیق آن دو مفهوم، دو دایره است که یکی از دیگری بزرگ‌تر و تمامی مصادیق دیگری را شامل می‌شود.

پاسخ سوال ۳:

تساوی: رابطه‌ی میان دایره‌ی مصادیق آن دو مفهوم، دو دایره‌ی منطبق بر هم است.
تباین: رابطه‌ی میان دایره‌ی مصادیق آن دو مفهوم، دو دایره‌ی ناسازگار است.
عموم و خصوص مطلق: رابطه‌ی میان دایره‌ی مصادیق آن دو مفهوم، دو دایره است که یکی از دیگری بزرگ‌تر و تمامی مصادیق دیگری را شامل می‌شود.
عموم و خصوص من وجه: رابطه‌ی میان دایره‌ی مصادیق آن دو مفهوم، دو دایره است که یکدیگر را قطع می‌کنند.

سوال ۵: در کدام گزینه، رابطه‌ی بین مصادیق دو مفهوم نوشته شده، درست ذکر شده است؟

۱,۵. رابطه‌ی بین مصادیق دو مفهوم "انسان" و "متفکر" کدام است؟

الف) تساوی ب) تباین ج) عموم و خصوص مطلق د) عموم و خصوص من وجه

پاسخ ۱,۵. تساوی

۵,۲. رابطه‌ی بین مصادیق دو مفهوم "انسان" و "سنگ" کدام است؟

الف) تساوی ب) تباین ج) عموم و خصوص مطلق د) عموم خصوص من وجه

پاسخ ۵,۲. تباین

۵,۳. رابطه‌ی بین مصادیق دو مفهوم "آسیایی" و "ایرانی" کدام است؟

الف) تساوی ب) تباین ج) عموم و خصوص مطلق د) عموم خصوص من وجه

پاسخ ۵,۳. عموم و خصوص مطلق

۵,۴. رابطه‌ی بین مصادیق دو مفهوم "سنگ" و "سفید" کدام است؟

الف) تساوی ب) تباین ج) عموم و خصوص مطلق د) عموم خصوص من وجه

پاسخ ۵,۴. عموم و خصوص من وجه

سوال ۶: صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

۶,۱. در طبقه‌بندی مفاهیم، از مفهوم عام آغاز می‌کنیم و به مفهوم خاص می‌رسیم.

صحیح غلط

پاسخ ۶,۱. صحیح است.

۶,۲. در یک دسته‌بندی درست لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم طبقه‌ی دیگر، رابطه‌ی عموم و خصوص

من وجه داشته باشد.

صحیح غلط

پاسخ ۶,۲. غلط است.

۶,۳. در طبقه‌بندی، اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به یکدیگر رابطه‌ی تباین داشته باشند.

صحیح غلط

پاسخ ۶,۳. صحیح است.

پایان درس سوم